

Odměna exekutora

S ústavněprávními požadavky, jež plynou z ústavně zaručeného základního práva na řádný proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, koresponduje povinnost obecných soudů odůvodnit svá rozhodnutí nejen tak, aby vyhovovala kritériím stanoveným příslušným procesním předpisem, ale také, aby byla přezkoumatelná, tedy aby z nich bylo dostatečně patrné, jakými úvahami se obecné soudy při svém rozhodování řídily. S tímto základním právem se neslučuje, jestliže obecný soud řádně (tj. srozumitelně a v souladu s pravidly logického myšlení) nezduvodní, proč při stanovení odměny soudního exekutora podle § 6 odst. 1 exekutorského tarifu postupoval jinak než soudní exekutor i než on sám ve svém předchozím rozhodnutí a použil 15% sazbu také na základ přesahující částku 3 000 000 Kč.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 1143/25 ze dne 3.9.2025)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele Ing. Z.R., zastoupeného Mgr. P.H., advokátkou, sídlem P., proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. ledna 2025 č. j. 24 Co 759/2024-489, za účasti Krajského soudu v Českých Budějovicích, jako účastníka řízení, tak, že usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. ledna 2025 č. j. 24 Co 759/2024-489 bylo porušeno ústavně zaručené základní právo stěžovatele na řádný proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. ledna 2025 č. j. 24 Co 759/2024-489 se ruší.

Z odůvodnění

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví označeného soudního rozhodnutí s tvrzením, že jím bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a právo na ochranu majetku podle čl. 11 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

2. Současně stěžovatel dává ke zvážení Ústavnímu soudu, zda s ohledem na specifické okolnosti případu, spočívající v hrubém pochybení Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen "krajský soud") při výpočtu odměny soudního exekutora, nejsou dány důvody pro výjimečnou aplikaci § 62 odst. 4 zákona o Ústavním soudu, tj. pro přiznání náhrady nákladů řízení před Ústavním soudem vůči krajskému soudu.

3. Z vyžádaného spisu Okresního soudu v Českých Budějovicích (dále jen "okresní soud") sp. zn. 48 EXE 928/2016 se podává, že okresní soud usnesením ze dne 5. 4. 2024 č. j. 48 EXE 928/2016-448 uložil stěžovateli (jako povinnému), aby soudnímu exekutorovi Mgr. Michalu Suchánkovi, LL. M., Exekutorský úřad Praha 9, (dále jen "soudní exekutor") zaplatil náklady exekuce ve výši 251 534,80 Kč (výrok I), a dále rozhodl, že žádný z účastníků, tj. stěžovatel a obchodní společnost PH Finance, s. r. o., (jako oprávněná), nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II) ani na náhradu

nákladů řízení o určení nákladů exekuce (výrok III).

4. K odvolání soudního exekutora krajský soud usnesením ze dne 8. 7. 2024 č. j. 24 Co 759/2024-465 usnesení okresního soudu ve výroku I změnil tak, že stěžovatel je povinen zaplatit soudnímu exekutorovi částku 832 201,70 Kč (výrok I), ve výroku II a III je potvrdil (výrok II) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok III).

5. Na základě stěžovatelovy ústavní stížnosti Ústavní soud nálezem ze dne 18. 11. 2024 sp. zn. I. ÚS 2690/24 usnesení krajského soudu ve výroku I, jakož i v části výroku II, kterým byl potvrzen výrok III usnesení okresního soudu, a ve výroku III zrušil. Důvodem bylo, že krajský soud nezohlednil, že v důsledku zastavení exekuce soudní exekutor neprovedl všechny fáze exekuce, a odměnu soudního exekutora přiměřeně snížil.

6. Poté napadeným usnesením krajský soud usnesení okresního soudu ve výroku I změnil tak, že stěžovatel je povinen zaplatit soudnímu exekutorovi (na nákladech exekuce) částku 712 219,40 Kč, ve výroku III je potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

II. Stěžovatelova argumentace

7. Stěžovatel tvrdí, že krajský soud stanovil odměnu soudního exekutora v hrubém rozporu se zákonem č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. [330/2001](#) Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, správce obchodního závodu, správce nemovité věci a plátce mzdy nebo jiného příjmu a o podmínkách pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou soudním exekutorem (exekutorský tarif), ve znění pozdějších předpisů, že nedodržel závazný právní názor Ústavního soudu vyslovený v nálezu sp. zn. I. ÚS 2690/24 a při výpočtu odměny soudního exekutora postupoval jinak než ve svém předchozím usnesení č. j. 24 Co 759/2024-465. Krajský soud podle stěžovatele správně, v souladu s uvedeným nálezem sice vycházel z toho, že soudní exekutor neuskutečnil pátou fázi exekuce, takže jeho odměna má být snížena o 20 %, k její výši však dospěl chybným výpočtem, přičemž postupoval jinak než soudní exekutor, na jehož výpočet poukázal ve svém podání z 16. 12. 2024 (pozn.: míněno patrně podání ze 17. 12. 2024).

8. Krajský soud totiž při výpočtu uplatnil 15% sazbu na celou částku nejvyššího podání, tj. 6 270 000 Kč, avšak podle exekutorského tarifu se tato sazba použije jen pro základ odměny do 3 000 000 Kč a nad tuto částku se uplatňuje 10% sazba. Navíc krajský soud vycházel z nesprávně vysokého základu, když neaplikoval § 5 odst. 3 exekutorského tarifu, podle kterého se částka nejvyššího podání snižuje o částku připadající na předpokládané náklady exekuce, takže správná výše základu činí 5 397 700 Kč. Po odečtení již zaplacené odměny 2 000 Kč bez daně z přidané hodnoty (DPH) by odměna soudního exekutora činila 687 770 Kč bez DPH, resp. 832 201,70 Kč včetně DPH, pokud by ovšem provedl všech 5 fází exekuce. Vzhledem k tomu, že provedl jen 4 fáze, jeho odměna činí 80 % z této částky, tj. 665 761,36 Kč (včetně DPH). Stanovil-li krajský soud odměnu ve výši 712 219,40 Kč, rozdíl mezi těmito částkami činí 46 458,04 Kč. Vzhledem k tomu, že je v důchodovém věku a v exekučním řízení nebyl zastoupen advokátem, protože si to nemohl s ohledem na svou situaci dovolit, jde o citelný zásah do jeho majetku a životní úrovně.

9. V návaznosti na to stěžovatel namítá, že krajský soud neodůvodnil své rozhodnutí logicky a přezkoumatelným způsobem, neboť nevysvětlil, proč použil 15% sazbu na celý základ a proč neaplikoval pro výpočet základu odměny § 5 odst. 3 exekutorského tarifu, a nevypořádal se s námitkami účastníků, konkrétně s těmi, které obsahovalo odvolání soudního exekutora (v němž byl

daný výpočet proveden správně). Podle stěžovatele jde o postup svévolný, rozporný s principem proporcionality (podle něhož má být odměna soudního exekutora adekvátní). V této souvislosti poukazuje na názor Ústavního soudu vyslovený v nálezu ze dne 23. 2. 2011 sp. zn. I. ÚS 2269/10 (N 23/60 SbNU 245), podle kterého orgány veřejné moci mají povinnost postupovat předvídatelně, jasně, bez omylů a nedůsledností.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

10. Ústavní soud se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny procesní předpoklady řízení. Dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí napadené ústavní stížností. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario), neboť stěžovatel vyčerpал všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva, resp. proti napadenému rozhodnutí neměl žádný takový prostředek k dispozici.

IV. Vyjádření účastníka řízení

11. Ústavní soud zaslal ústavní stížnost k vyjádření krajskému soudu. Ten pouze odkázal na odůvodnění svého usnesení. Ústavní soud toto vyjádření stěžovateli k replice nezasílal, neboť neobsahovalo žádnou novou skutečnost či argumentaci.

12. Ústavní soud zaslal ústavní stížnost k vyjádření rovněž soudnímu exekutorovi a oprávněné (jako vedlejším účastníkům řízení) s tím, že nevyjádří-li se ve stanovené lhůtě, bude mít za to, že se postavení vedlejšího účastníka v daném řízení vzdali. Uvedené osoby se k ústavní stížnosti nevyjádřily, a Ústavní soud již s nimi jako vedlejšími účastníky řízení nejednal.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

13. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který stojí mimo soustavu obecných soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy). Vzhledem k tomu jej nelze, vykonává-li svoji pravomoc tak, že podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, považovat za další, "superrevizní" instanci v systému obecné justice, oprávněnou vlastním rozhodováním (nepřímo) nahrazovat rozhodování soudů. Úkolem Ústavního soudu je "toliko" přezkoumat ústavnost soudních rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo. Nutno proto vycházet z pravidla, že vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho aplikace na jednotlivý případ je v zásadě věcí soudů, a o zásahu Ústavního soudu do jejich rozhodovací činnosti lze uvažovat za situace, kdy je jejich rozhodování stíženo vadami, které mají za následek porušení ústavnosti (tzv. kvalifikované vady); o jaké vady jde, lze zjistit z judikatury Ústavního soudu.

14. Stěžovatel tvrdí, že krajský soud nesprávně (v rozporu s § 5 odst. 3 a 6 odst. 1 exekutorského tarifu) vypočetl náklady exekuce, konkrétně odměnu soudního exekutora, čímž ho zkrátil o částku 46 458,04 Kč. S ohledem na tuto výši však Ústavní soud nemohl pominout, že jde o tzv. bagatelní věc [srov. § 202 odst. 2, § 238 odst. 1 písm. c) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů], ve které jsou navíc předmětem napadeného soudního rozhodnutí náklady řízení. V souvislosti s tzv. bagatelními věcmi přitom ustáleně judikuje, že tato skutečnost zakládá (bez dalšího) důvod pro posouzení ústavní stížnosti jako zjevně neopodstatněné, neprovázejí-li posuzovaný případ takové (mimořádné) okolnosti, které jej naopak z hlediska ústavnosti významným činí [viz např. náleze ze dne 10. 4. 2014 sp. zn. III. ÚS 3725/13 (N 55/73 SbNU 89)]; je pak především

na stěžovateli, aby v ústavní stížnosti vysvětlil (a případně doložil), proč věc přes svou bagatelnost vyvolává v jeho právní sféře ústavněprávně relevantní újmu (viz např. usnesení ze dne 21. 5. 2014 sp. zn. III. ÚS 1161/14).

15. Ústavní soud dále dospěl k závěru, že ústavní stížnosti proti rozhodnutím obecných soudů o nákladech řízení jsou zpravidla zjevně neopodstatněné, neprovázejí-li posuzovanou věc mimořádné okolnosti, které ji činí co do ústavní roviny dostatečně významnou. Současně zdůraznil, že o to mimořádnější okolnosti - typicky v podobě významného přesahu vlastního zájmu stěžovatele - musejí být dány ve věcech, ve kterých sporná výše nákladů nepřevyšuje ani hranici bagatelnosti [viz stanovisko pléna ze dne 5. 3. 2025 sp. zn. Pl. ÚS-st. 60/24 (97/2025 Sb.), body 11 a 34].

16. Jde-li o tzv. kvalitativní hledisko, není patrné, že by věc svým významem jakkoliv přesahovala stěžovatelovy zájmy, neboť se v souvislosti s ní neotvírá žádná významná ústavněprávní otázka, kterou by bylo třeba vyřešit. Pokud jde o kvantitativní stránku věci, Ústavní soud vzal v úvahu, že výše zmíněná částka se nalézá nedaleko hranice, kterou zákonodárce považuje za ještě bagatelní, přičemž stěžovatel je vysokého věku, požívá starobní důchod a jeho finanční situace mu nedovolovala nechat se v exekučním řízení zastoupit advokátem. Z toho lze usuzovat, že stěžovatel by mohl být napadeným rozhodnutím na své majetkové pozici citelně dotčen.

17. V daném případě stěžovatel porušení svých ústavně zaručených základních práv spatřuje v tom, že krajský soud vadně interpretoval a aplikoval tzv. podústavní právo. Daný proces bývá stížen "kvalifikovanou vadou" zpravidla tehdy, jestliže obecné soudy nezohlední správně (či vůbec) dopad některého ústavně zaručeného základního práva (svobody) na posuzovanou věc, nebo se dopustí z hlediska řádného procesu neakceptovatelné "libovůle", spočívající buď v nerespektování jednoznačně znějící kogentní normy, nebo ve zjevném a neodůvodněném vybočení ze standardů výkladu, jenž je v soudní praxi respektován anebo který odpovídá všeobecně akceptovanému (doktrinálnímu) chápání dotčených právních institutů [viz např. náleze ze dne 25. 9. 2007 sp. zn. Pl. ÚS 85/06 (N 148/46 SbNU 471)].

18. Jak Ústavní soud ustáleně judikuje, požadavek řádného odůvodnění soudních rozhodnutí je jedním z základních atributů řádného procesu podle čl. 36 odst. 1 Listiny; dodržování povinnosti odůvodnit rozhodnutí má zaručit transparentnost a kontrolovatelnost rozhodování soudů a vyloučit libovůli; chybí-li v rozhodnutí řádné odůvodnění, je tím založena nejen jeho nepřezkoumatelnost, ale zpravidla také neústavnost v podobě kvalifikované vady; nejsou-li totiž zřejmé důvody rozhodnutí, svědčí to o libovůli v soudním rozhodování, jež není v právním státě (čl. 1 odst. 1 Ústavy) akceptovatelná.

19. S ústavněprávními požadavky, jež plynou z ústavně zaručeného základního práva na řádný proces, koresponduje povinnost obecných soudů odůvodnit svá rozhodnutí nejen tak, aby vyhovovala kritériím stanoveným příslušným procesním předpisem, ale také, aby byla přezkoumatelná, tedy aby z nich bylo dostatečně patrné, jakými úvahami se obecné soudy při svém rozhodování řídily. Jinak řečeno, soudní rozhodnutí je třeba srozumitelně, v adekvátním rozsahu (tj. v rozsahu odpovídajícím povaze věci) odůvodnit, přičemž použitá argumentace musí být racionální, nikoliv ve zjevném rozporu s pravidly logického myšlení [viz např. náleze ze dne 13. 9. 2004 sp. zn. I. ÚS 534/03 (N 126/34 SbNU 285)].

20. Tyto požadavky napadené usnesení krajského soudu nesplňuje. Není totiž jasné, z jakého důvodu se krajský soud neřídil § 6 odst. 1 exekutorského tarifu, jestliže použil 15% sazbu i na základ

přesahující částku 3 000 000 Kč. Takto navíc postupoval i za situace, kdy soudní exekutor (naposledy) ve svém odvolání proti usnesení okresního soudu ze dne 5. 4. 2024 č. j. 48 EXE 928/2016-448 (viz č. l. 452; srov. i jeho podání na č. l. 373, 391 a 432 soudního spisu) podrobně rozvedl, jak k částce představující jeho odměnu dospěl, a kdy sám z výpočtu soudního exekutora vycházel ve svém předchozím usnesení č. j. 24 Co 759/2024-465; z tohoto podání přitom zřetelně plyne, že na základě přesahující částky 3 000 000 Kč použil soudní exekutor 10% sazbu. Vzhledem k tomu, že krajský soud svůj postup v napadeném usnesení nijak nevysvětlil, a neučinil tak ani ve svém vyjádření k ústavní stížnosti, nezbyvá než Ústavnímu soudu vycházet z toho, že krajský soud přistoupil k projednávání věci natolik nedbale, a to i přesto, že již jednou v této věci postupoval neústavně, že je to nutno kvalifikovat jako projev libovůle v soudním rozhodování, jež není slučitelná s principem řádného procesu.

21. Jde-li o stanovení samotného základu pro výpočet odměny soudního exekutora, v souvislosti s nímž stěžovatel namítá, že krajský soud "neaplikoval pro výpočet základu odměny § 5 odst. 3 exekutorského tarifu", postup krajského soudu sice nese podobné rysy, současně je však zřejmé, že soudní exekutor náhradu hotových výdajů ve výši 37 760,60 Kč, která byla určena pravomocným příkazem k úhradě nákladů exekuce a již byla uhrazena, zohlednil ("jen") při stanovení základu pro výpočet své odměny, zatímco krajský soud o již vyplacenou náhradu (účelně vynaložených) hotových výdajů v celkové výši 38 180,60 Kč včetně DPH snížil (přímo) odměnu soudního exekutora. Nepostupoval takto k tíži stěžovatele, nýbrž soudního exekutora, a proto Ústavní soud tuto námitku shledal tzv. subjektivně nepřipustnou.

22. Vzhledem k výše uvedenému nezbyvá než uzavřít, že napadeným soudním rozhodnutím bylo porušeno ve výroku nálezu uvedené ústavně zaručené základní právo stěžovatele. Ústavní soud proto podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona zrušil.

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)